

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1928-1929	N° 186		Zittingsjaar 1928 1929
PROJET DE LOI, N° 157 (1927-1928)	SÉANCE du 22 Mars 1929	VERGADERING van 22 Maart 1929	WETSONTWERP, N° 157 (1927-1928)

PROJET DE LOI

modifiant l'article 45 de la loi organique sur l'enseignement primaire relatif au Service d'inspection médicale scolaire.

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA SECTION CENTRALE ⁽¹⁾,
PAR M. ROMBAUTS.

MESSIEURS,

Toutes les communes du pays ne remplissent pas la charge que leur impose la loi du 19 mai 1914, d'organiser un service gratuit d'inspection médicale scolaire, dans toutes les écoles communales, adoptées et adoptables, sises sur leur territoire.

Et dans le plus grand nombre de communes, on il a été établi, ce service marche incomplètement: souvent insuffisamment au point d'être inexistant, en fait.

On ne peut nier que les administrations communales y sont en défaut.

Est-ce en raison de leur incurie administrative, de leur hostilité aux progrès de l'hygiène scolaire, dont elles ne saisiraient pas la signification sociale? Pensent-elles que la santé des enfants en âge d'école, est à l'abri de tout danger, dans leur localité; ou que les avantages du contrôle médical scolaire ne valent pas les frais qu'il occasionne?

Nous sommes loin de le croire. En grande majorité les communes de notre pays sont administrées par des citoyens, conscients et soucieux de leurs devoirs; profondément attachés à leurs mandants, dont ils comprennent tous les besoins particuliers et collectifs, matériels et sociaux; ne reculant devant aucune dépense pour y satisfaire. Pourquoi fermeraient-ils les yeux et la bourse quand l'intérêt vital de leur jeunesse est en jeu?

Un membre de la section, appuyé par un de ses collègues, affirme que des services déjà organisés fonctionnent mal, parce que des administrations communales et des comités scolaires furent, en fait, obligés de confier l'inspection des écoles, à tous les méde-

WETSONTWERP

tot wijziging van artikel 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs in verband met het medisch schooltoezicht.

VERSLAG

NAMENS DE MIDDENAFDEELING ⁽¹⁾, UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER ROMBAUTS.

MIJNE HEEREN,

Niet al de gemeenten van het land vervullen de opdracht, hun door de wet van 19 Mei 1914 opgelegd, een kosteloos medisch schooltoezicht te organiseren in al de gemeentelijke aangenomen en aanneembare scholen, op hun grondgebied gelegen.

En in het meerendeel der gemeenten, waar het wel is ingericht, werkt die dienst op ontoereikende wijze, dikwijls zoo slecht dat hij feitelijk niet bestaat.

Men kan niet loochenen dat de gemeentebesturen hierin in gebreke blijven.

Is dit het gevolg van hunne bestuurlijke zorgeloosheid, van hunne vijandschap tegen elken vooruitgang van de schoolhygiëne, waarvan zij misschien de sociale beteekenis niet vatten? Denken ze dat de gezondheid van de schoolgaande kinderen in hunne gemeente geen gevaar loopt, of dat de voordeelen van het medisch schooltoezicht de kosten niet waard zijn die het vergt?

Verre van ons dit te gelooven. De groote meerderheid van de gemeenten van ons land worden bestuurd door burgers die bewust zijn van hunne plichten, omdat zij innig gehecht zijn aan hunne lastgevers waarvan zij alle bijzondere en gemeenschappelijke, zoowel stoffelijke als maatschappelijke noodden kennen, en voor geene uitgaven terugdeinzen om daaraan te voldoen. Waarom zouden zij de oogen en de beurs sluiten, wanneer het levensbelang van hunne jeugd op het spel staat?

Een lid van de afdeeling, gesteund door een zijner collega's beweert dat de reeds ingerichte diensten siecht werken omdat sommige gemeentebesturen en schoolcomiteiten, in feite verplicht werden, het schooltoezicht toe te vertrouwen aan al de geneesheer-

⁽¹⁾ La section centrale était composée de MM. Tibbaut, *président*; Rombauts, Bologne, Pussemier, Blavier, Raemdonck et Falony.

⁽¹⁾ De middenafdeeling bestond uit de heeren Tibbaut, *voorzitter*; Rombauts, Bologne, Pussemier, Blavier Raemdonck en Falony.

eins, résidant sur le territoire de leurs communes. En d'autres termes, l'inspection y est défectueuse, parce que les communes et les comités, doivent accepter la collaboration de praticiens, qui apprécient très différemment, l'importance et le but, de la mission qui leur est confiée.

Ces deux collègues estiment que l'inspection ne sera jamais convenablement organisée, que le jour, où les communes et les comités, auront appelé, aux fonctions d'inspecteur, des médecins plus spécialisés, en un genre d'études, que l'ensemble des médecins d'une circonscription territoriale.

Ces deux collègues n'ont cependant pas voulu proposer d'autres réformes que celles, suggérées par ce projet, parce que les considérations formulées au cours des débats qui ont occupé les séances de la section centrale, considérations qui sont reproduites ci-après, leur permettent de croire, que les textes proposés, étant votés, il sera procédé à une réorganisation complète de tous les services, qui sont l'objet de critiques fondées.

Il est en tout cas indiscutable que si tant de communes se sont dérobées jusqu'ici à leurs obligations en matière d'inspection médicale scolaire, entièrement ou partiellement, c'est en grande part, imputable au fait que la loi n'en a jamais défini la portée ni pour elles-mêmes, ni pour les médecins que, d'une façon générale, sur un type invariablement le même pour toutes les communes, quelques soient leur situation sanitaire, la densité de leur population, leur caractère industriel ou agricole, l'étendue de leur territoire, leurs disponibilités en personnel médical, pédagogique et administratif, ainsi que leurs ressources financières.

Peut-on les faire peser, ces obligations, du même poids, sur toutes les catégories de communes du pays? Ce ne serait pas raisonnable. Il est clair que les petites communes ne peuvent être tenues à s'organiser sur le même pied que les grosses communes; et celles-ci ne sauraient s'organiser, à l'instar des grandes villes, qui s'enorgueillissent d'installations aussi luxueuses qu'abondamment pourvues.

Les administrateurs communaux d'accord avec le corps médical, dans la partie dite rurale du pays, entendent bien que les différentes écoles doivent être inspectées dans tous leurs locaux, attenances et annexes; que toutes les mesures hygiéniques et prophylactiques doivent y être prises, méthodiquement; que tous leurs élèves doivent être consciencieusement examinés et suivis dans leurs fonctions organiques, leur croissance physique et dans le développement de leurs facultés intellectuelles; que le service de ces examens et enquêtes doit être renforcé et multiplié en temps d'épidémie; mais ils ont la conviction qu'il donnera, chez eux, le maximum de résultats pratiques, avec le minimum d'installation bien comprise; avec un mini-

ren verblijvende op het grondgebied van hunne gemeenten. Met andere woorden, het toezicht wordt er slecht ingericht omdat de gemeenten en de comiteiten de medewerking moeten aannemen van dokters die op zeer verschillende wijze het belang en het doel van de taak die hun toevertrouwd wordt begrijpen.

Deze twee collega's zijn van gevoelen dat het toezicht eerst zal goed ingericht zijn wanneer de gemeenten en de comiteiten met de functie van opziener, geneesheeren zullen belasten die meer gespecialiseerd zijn in een bepaald gebied dan de gezamenlijke groep der geneesheeren van een bepaald bestuurlijk gebied.

Bedoelde collega's hebben nochtans geene andere hervormingen willen voorstellen dan die welke voorgestaan worden door het voorliggend ontwerp, omdat de argumenten aangevoerd tijdens de besprekingen der middenafdeeling; deze argumenten die hierna worden overgenomen laten hun toe te gelooven dat men, na de goedkeuring der voorgestelde teksten, zal overgegaan tot een grondige wederinrichting van al de diensten die terecht geheld worden.

Het is in ieder geval niet te betwisten dat, indien zoovele gemeenten aan hunne verplichtingen in zake medisch schooltoezicht geheel of gedeeltelijk zijn tekort gekomen, dit grootendeels toe te schrijven is aan het feit dat de wet nooit de draagkracht er van heeft bepaald, noch voor de gemeenten noch voor de dokters, tenzij op eene algemeene wijze, volgens een onveranderlijk type voor al de gemeenten, welke de gezondheidstoestand, de bevolking, de beteekenis van de nijverheid of den landbouw, de uitgestrektheid, het beschikbare medisch, paedagogisch en bestuurspersoneel alsmede de financiële middelen van die gemeenten ook mochten zijn.

Mag men deze verplichtingen even zwaar laten wegen op al de categorieën van gemeenten van het land? Dit zou niet redelijk zijn. Het spreekt van zelf dat de kleine gemeenten niet kunnen verplicht worden zich in te richten op denzelfden voet als de groote; en deze kunnen niet op tegen de groote steden die trotsch gaan op hare even weelderige als overvloedig uitgeruste instellingen.

De gemeentebestuurders samen met het geneeskundig korps, in de zoogenaamde buitengemeenten, begrijpen wel dat de verschillende scholen moeten geïnspecteerd worden, in al de lokalen, bijgebouwen en afhankelijkheden; dat alle hygiënische maatregelen en voorbehoedmiddelen er methodisch moeten getroffen worden; dat al de leerlingen zorgvuldig moeten onderzocht worden en nagegaan wat betreft hunne organieke functies, hun lichaamsgroei en de ontwikkeling van hunne intellectuele gaven; dat de inrichting van deze onderzoekingen moet versterkt worden en ruimschoots uitgebreid in tijden van besmetting; maar zij zijn er van overtuigd dat die organisatie bij hen het maximum van practische

num de séances, judicieusement tenues; avec un minimum d'écritures, et surtout avec un strict minimum voire l'absence totale -- d'exigences centralisatrices.

Combien d'administrateurs communaux et surtout combien de médecins, hésitèrent jusqu'ici à entreprendre, ferme, un service d'inspection scolaire, par la seule crainte d'être entraînés, malgré eux, dans les détours d'une bureaucratie stérile, où la superfluité de leurs écritures, ne servirait qu'à grossir le fatras moisi de copies, de rapports, de contre-rapports, de feuilles de statistique, et autres paperasses, qu'en ces lieux, on empile souvent à plaisir.

Aussitôt qu'ils apprendront que la loi ne leur demande rien d'autre qu'un travail intégralement productif, ils n'y refuseront plus leur concours.

Et ils se réjouiront de ce projet, qui marque l'intention du Gouvernement d'entrer dans leur manière de voir, en s'arrêtant -- comme s'exprime l'Exposé des motifs -- à des propositions très simples, dans le seul but d'assurer en même temps que l'application entière de la loi, un rendement réel des efforts requis par les médecins, et des dépenses imposées aux communes.

Il résulte d'un échange de vues entre l'administration de l'Hygiène et celle de l'Enseignement primaire que pour atteindre ce but, les arrêtés royaux prévus au paragraphe D organiseront différents types d'inspection, qui tout en fixant un minimum de mesures obligatoires pour toutes les écoles primaires du royaume, y compris les plus pauvres, ne relèveront nullement l'essor des organisations du degré le plus élevé, dans les communes où les ressources financières et scientifiques abondent.

Le type d'inspection médicale et scolaire, qu'on pourrait appeler du « minimum obligatoire » et qui sera appliqué dans les communes à population moins dense, exigera :

1° Outre la possession par l'école du matériel indispensable (balance, toise, tables optométriques, etc.), l'examen complet de tout enfant, à son entrée à l'école primaire, soit à l'âge de six ans;

2° Un deuxième examen complet de chaque enfant, dans la période moyenne des études primaires, soit entre huit et dix ans;

3° Un troisième examen complet de chaque enfant, dans le courant de la dernière année de son séjour à l'école primaire;

4° Pour les écoliers reconnus atteints de troubles nécessitant l'intervention du médecin de famille, se-

resultaten zal bereiken, met het minimum van eene goedbegrepen inrichting, met een minimum van doelmatige zieldagen; met een minimum van schrijfwerk, en vooral met een volstrekt minimum -- zelfs geheele afwezigheid -- van centraliseerende eischen.

Hoevele gemeentebestuurders, en vooral hoevele dokters hebben tot hertoe niet gearzeld eens krachtadig het schooltoezicht in te richten, weerhouden als zij waren door de vrees dat zij zonder het te willen zouden meegesleurd worden in de omwegen van eene onvruchtbare bureaucratische regeling waar hunne overbodige geschriften slechts zouden dienen om de beschimmelde massa van afschriften, verslagen, tegenverslagen, statistiekbladen en andere papieren aan te dikken, die men in dergelijke plaatsen, dikwijls zonder reden, ophoopt.

Zoodra zij zullen vernemen dat de wet van hen niets anders vraagt dan een werk dat in zijn geheel productief is, zullen zij hunne medewerking niet meer weigeren.

En zij zullen tevreden zijn met dit ontwerp, dat blijk geeft van het inzicht der Regeering, zich bij hunne zienswijze aan te sluiten, door zich te bepalen, -- zooals de Memorie van Toelichting zegt, -- tot zeer eenvoudige voorstellen, uitsluitend met het doel terzelfdertijd de wet geheel te doen toepassen en de inspanning, van de geneesheeren geveerd, en de aan de gemeenten opgelegde uitgaven, hunne volle vruchten te doen dragen.

Uit eene gedachtenwisseling tusschen het bestuur van de Hygiène en dit van het lager Onderwijs blijkt dat, om dit doel te bereiken, de Koninklijke besluiten, in paragraaf D voorzien, verschillende voorbeelden van inspectie zullen inrichten die, terwijl zij een minimum van verplichte maatregelen voorschrijven voor al de lagere scholen van het Rijk, de armste inbegrepen, hoegenaamd niet de ontwikkeling van de inrichtingen van den hoogsten graad zullen tegenhouden in de gemeenten waar de financiële en wetenschappelijke hulpmiddelen overvloedig zijn.

Het type van medisch en schooltoezicht dat men zou kunnen noemen, het type van het « verplichtend minimum » en dat zal toegepast worden in de gemeenten met minder dichte bevolking, zal vereischen :

1° Buiten het bezit, door de school, van het onmisbaar materieel (balans, maatstok, optometrische tafel, enz.), het volledig onderzoek van ieder kind, bij zijne opneming in de lagere school, d.i. op den leeftijd van 6 jaar;

2° Een tweede volledig onderzoek van ieder kind gedurende de gemiddelde periode van de lagere studien, d.i. tusschen 8 en 10 jaar;

3° Een derde volledig onderzoek van ieder kind, in den loop van het laatste jaar van hun verblijf in de lagere school;

4° Voor de scholieren die blijken aangetast te zijn door stoornissen welke het ingrijpen van

ront obligatoires les examens nécessaires, pour s'assurer que les parents ont donné suite aux conseils des médecins-inspecteurs;

5° Enfin, examinant à chaque visite, la santé du personnel enseignant, le médecin veillera non seulement à éliminer de l'école les instituteurs et les élèves atteints de maladie contagieuse, eux-mêmes; mais aussi ceux, sous le toit desquels, semblable maladie règne.

Dans ce type du « minimum obligatoire », l'aide du médecin pour les examens des enfants, l'établissement des carnets sanitaires, l'instruction des parents consentive aux examens, seront assurés par l'instituteur ou l'institutrice.

Rien n'empêche un groupe de communes de s'associer pour appeler à cette collaboration, à frais communs, outre le médecin-inspecteur qui desservirait ce groupe, une infirmière ou une auxiliaire scolaire, peut-être l'infirmière qui aurait d'autres attributions auprès d'œuvres existant dans ces communes, telle la consultation pour nourrissons.

Dans ces milieux, le médecin-inspecteur sera la plupart du temps le médecin du ressort, ce qui ajoute à ses qualités d'inspecteur celles d'une compétence incomparable. En effet, le praticien est complètement au courant de la situation sanitaire et morale des familles, j'allais dire qu'il est initié à leurs secrets les plus intimes. Il connaît la constitution physique des enfants qu'il est appelé à examiner, leurs maladies antérieures, les influences héréditaires et morbides, tous les dangers de contamination auxquels leur santé pourrait être en butte.

Outre qu'il sera aisé de rechercher et de dépister les différentes lésions, ignorées ou cachées, chez les élèves des différentes écoles, pouvant les suivre pas à pas, il pourra s'assurer ultérieurement si ces conseils ont été écoutés, si ses ordonnances thérapeutiques ou opératoires ont été exécutées; et conduisant celles-ci presque toujours lui-même, en constater le premier les heureux résultats pour le plus grand bien de chacun en particulier et de la société en général.

Le deuxième type d'inspection médicale scolaire concerne l'organisation du service, applicable aux écoles populaires dans les grandes communes, ayant l'obligation d'assumer des charges plus grandes dans ce domaine.

Disons de suite que ce type ne comporte pas un examen des écoliers plus attentif ou plus consciencieux que le type précédent. La partie médicale de l'inspection doit être complète toujours et partout,

den huisdokter noodzakelijk maken, zullen de noodige onderzoeken verplichtend zijn om na te gaan of de ouders gevolg gegeven hebben aan de raadgevingen van de geneesheeren-opzieners.

5° Ten slotte zal de geneesheer er voor zorgen, terwijl hij bij ieder bezoek den gezondheidstoestand van het onderwijzend personeel zal onderzoeken, niet alleen uit de school te verwijderen, de onderwijzers en leerlingen die aangelast zijn door besmettelijke ziekten doch ook die welke wonen bij menschen waar dergelijke ziekte heerscht.

Met dit type van het « verplichtend minimum », worden de medewerking van den geneesheer bij het onderzoek van de kinderen, het opmaken van de gezondheidsboekjes, de verwittiging van de ouders na het onderzoek, verzekerd door den onderwijzer of door de onderwijzeres.

Niets verhindert eene groep van gemeenten, zich te vereenigen om, op gemeenschappelijke kosten benevens den geneesheer-opziener die de taak zou waarnemen voor die groep, als medewerkster te benoemen eene verpleegster of school-assistente, wellicht de verpleegster die andere bezigheden zou waarnemen in andere instellingen, in deze gemeenten opgericht, zooals de raadgeving voor zuigelingen.

In deze middelen zal de geneesheer-opziener meestal de geneesheer van het betrokken gebied zijn, helgen aan zijne hoedanigheden als opziener nog die van eene onvergelykelijke bevoegdheid voegt. De geneesheer is inderdaad volkomen op de hoogte van den toestand der gezinnen in zake van gezondheid en zedelijkheid. Ik zou zelfs zeggen dat hij vertrouwd is met de meest verborgen geheimen van de familie. Hij kent de lichamelijke gesteldheid van de kinderen die hij moet onderzoeken, hun vroegere ziekten, de invloeden van de erfelijkheid en de ziekten, al de gevaren van besmetting waaraan hunne gezondheid zou kunnen blootgesteld zijn.

Bovendien zal het voor hem gemakkelijk zijn de onderscheidene, onbekende of verborgen letsels op te zoeken en te vinden, bij de leerlingen der verschillende scholen; hij zal de ontwikkeling er van kunnen volgen, zal nadien kunnen nagaan of zijne raadgevingen in acht werden genomen, en of zijne geneeskundige en heelkundige voorschriften uitgevoerd werden; hij zal meestal zelf de uitvoering van de voorschriften leiden en zal de eerste zijn om de gelukkige uitslagen er van vast te stellen, voor het heil van eenieder in het bijzonder en van de maatschappij in het algemeen.

Het tweede type van het geneeskundig toezicht in de scholen betreft de inrichting van den dienst die moet toegepast worden in de scholen der groote volkrijke gemeenten, welke verplicht zijn grootere lasten, op dit gebied, te dragen.

Laten wij maar aanstonds zeggen dat dit soort toezicht geen nader onderzoek van de leerlingen eischt dan het vroegere toezicht. Het medisch gedeelte van het toezicht moet steeds en overal volledig zijn,

par conséquent identiquement la même dans les différentes organisations.

Mais l'aide dont le médecin a besoin dans la pratique de la visite d'un grand nombre d'enfants, la rédaction de nombreuses fiches scolaires, le contrôle des résultats pratiques de l'inspection, au foyer familial, peuvent y nécessiter l'adjonction au service d'infirmières auxiliaires, spécialisés et de carrière, payées par les communes.

Cependant, dans les communes à population dense, où résident plusieurs médecins qui voudraient tous entreprendre une partie de la tâche, on pourrait partager le service entre ceux-ci, réservant à chacun, autant que possible, l'inspection de l'école du quartier où il demeure. Ce système, outre qu'il peut se dispenser de toute autre collaboration que celle du personnel enseignant, offrirait quasi tous les avantages que nous avons signalés au premier type, quant au dépistage des affections frustes, des tares héréditaires, des antécédents morbides, des foyers de contagion, dont ces médecins sont mis au courant, du fait de leur pratique professionnelle journalière.

Dans la détermination du troisième type d'inspection médicale scolaire, il y a lieu de consacrer l'expérience des grandes administrations communales en cette matière.

Depuis de longues années, la plupart des villes n'ont reculé devant aucun sacrifice financier pour installer des services admirablement outillés, à la tête desquels des médecins-spécialistes en hygiène scolaire, consacrent toute leur activité à ce domaine des sciences médicales, de jour en jour plus étendu; dépensant leur talent et leur dévouement, sans relâche, pour prémunir les enfants de toutes les couches sociales contre les dangers qui les guettent dans leur plus grand bien: la santé du corps et de l'esprit.

Des services d'inspection médicale scolaire de cette envergure ne sauraient se passer d'infirmières scolaires, spécialisés pour assister les médecins et possédant la confiance des familles. Ces auxiliaires entretiendront entre les familles et l'école les rapports nécessaires en vue d'obtenir l'exécution totale des ordres des médecins-inspecteurs, par les soins des médecins de famille ou des médecins des mutualités:

§ a) Le Gouvernement, bien décidé à exiger désormais de toutes les communes du royaume, la stricte observance de l'article 45 de la loi organique de l'enseignement primaire, relatif à l'inspection médicale, propose comme de juste, dans ce projet de loi au paragraphe a, de pourvoir, d'office, à l'établissement du service, si les autorités locales négligent de le faire. Il étend, également à bon droit, l'obligation de

lus moet het juist hetzelfde zijn in de verschillende inrichtingen.

De hulp echter welke de geneesheer noodig heeft bij het onderzoek van een groot getal kinderen, het opstellen van talrijke schoolfiches, de controle der praktische uitslagen van de inspectie ten huize, kunnen de toevoeging noodzakelijk maken van hulpverpleegsters die gespecialiseerd zijn in het vak, en betaald moeten worden door de gemeenten.

In de volkrijke gemeenten nochtans, waar verschillende geneesheeren verblijven, die allen een gedeelte van de taak op zich zouden willen nemen, kan men den dienst onder hen verdeelen met aan ieder zooveel mogelijk de inspectie of het toezicht te geven over de school van de wijk waar hij verblijft. Dit stelsel ontslaat ons van alle andere medewerking dan die van het onderwijzend personeel en biedt bovendien schier al de voordeelen welke wij in het eerste soort toezicht hebben gevonden in zake opsporing van de pas opgedane ziekten, van erfelijke gebreken en ziekteverschijnselen, brandpunten van besmetting, waarmede deze geneesheeren bekend zijn wegens hunne dagelijkse praktijk.

Bij het bepalen van het derde soort medisch schooltoezicht, moet men de ervaring ten nutte maken van de groote gemeentebesturen.

Sedert lange jaren aarzelden de meeste steden niet zich de grootste financiële opofferingen te getroosten om merkwaardig ingerichte diensten tot stand te brengen; aan het hoofd van deze diensten staan geneesheeren, welke gespecialiseerd zijn in de schoolhygiëne, en al hunne bedrijvigheid wijden aan dit gebied van de geneeskundige wetenschap dat dagelijks uitbreiding neemt; zij besteden hunne kundigheid en hunne toewijding, zonder verpoizing, aan de bescherming van de kinderen van al de maatschappelijke klassen, tegen de gevaren die hen bedreigen in hun grootste goed: de gezondheid van het lichaam en den geest.

Diensten voor het medisch schooltoezicht, kunnen, als zij zulken omvang hebben, de medewerking niet missen van schoolverpleegsters die gespecialiseerd zijn om de geneesheeren bij te staan en het vertrouwen van de families bezitten. Deze verpleegsters moeten tusschen de gezinnen en de school, de noodzakelijke betrekkingen onderhouden, om de volkomen uitvoering van de voorschriften der geneesheeren-opzieners te bekomen door de zorgen van de familiegeneesheeren of van de geneesheeren der mutualiteiten:

§ a) De Regeering heeft er toe besloten voortaan aan al de gemeenten van het Rijk, de strenge inachtneming te vragen van artikel 45 der organieke wet van het lager onderwijs, betreffende het medisch toezicht. Zij stelt terecht voor, in dit wetsontwerp, in § a, van rechtswege over te gaan tot het inrichten van een dienst, zoo de plaatselijke overheid nalaat zulks te doen. Het breidt, terecht, ook de verplich-

ce service, aux sections et classes primaires, annexées aux établissements, soumis au régime des lois organiques de l'enseignement moyen.

Le paragraphe *b)* dit que les communes nomment les médecins et les infirmières des établissements communaux ; et que les médecins et infirmières des écoles adoptées et adoptables, sont nommés par les comités de direction de ces institutions.

Est-ce à dire que des infirmières doivent être adjointes, à tout service d'inspection médicale sans distinction ; et qu'elles seront nommées d'office, là où les autorités compétentes s'en abstiennent ?

Le projet de loi ne peut entraîner cette obligation, dont la rigueur serait loin de répondre, à l'esprit de mesure, dont il se prévaut ; et encore moins à la promesse, qu'il formule, de laisser aux communes le soin de régler l'organisation de leur inspection médicale scolaire, sans les pousser à aucun principe de dépense nouveau.

Un très grand nombre de communes ne peuvent se rallier à cette pensée, qui haute, je le reconnais, beaucoup de fervents de l'inspection médicale scolaire, que celle-ci ne saurait être complète, sans l'aide d'infirmières. Nous sommes d'avis que non seulement dans le premier type de service, mais aussi dans le second type, l'adjonction de ces collaboratrices, très méritantes d'ailleurs, peut être totalement superflue.

En tout état de cause, les administrations communales sont le mieux placées pour en juger ; il serait inadmissible de leur imposer un service dont la nécessité est loin d'être démontrée.

§ *c)* L'inspection d'hygiène du Gouvernement dirigera et contrôlera le service d'inspection médicale scolaire. Il y a là tout avantage ; au moins si elle borne son intervention à la partie technique exclusivement, et se souvenant du proverbe : Le mieux est ennemi du bien.

§ *d)* Le service de vaccination gratuit, qui dans bien des communes reste en souffrance, depuis que les épidémies de variole sont tellement éloignées de nous, que la génération actuelle semble ne plus les redouter, se trouvera en mesure de reprendre son activité bien-faisante ; grâce à l'obligation que le projet impose aux enfants, de présenter, à leur entrée à l'école, un certificat médical de vaccination et de se faire revacciner au cours de la première année d'études primaires.

§ *g)* Les lois et règlements qui régissent : *a)* Les pensions des professeurs et instituteurs communaux, et celles de leurs veuves et orphelins ;

b) La mise en disponibilité de ces agents pour motifs de santé, sont applicables aux médecins-inspecteurs et infirmières scolaires des écoles communales, qui se consacrent exclusivement à leurs fonctions officielles.

ling betreffende dezen dienst, uit, tot de lagere afdelingen en klassen, bij deze inrichtingen gevoegd, en onderworpen aan het regime der organieke wetten van het middelbaar onderwijs.

§ *b* zegt dat de gemeenten de geneesheeren en de verpleegsters der gemeentelijke inrichtingen benoemen en dat de geneesheeren en verpleegsters der aangenomen en aanneembare scholen, worden benoemd door de bestuurscomiteiten van deze inrichtingen.

Wilt dit zeggen dat er verpleegsters moeten aangesteld worden bij iederen dienst voor medisch toezicht, zonder onderscheid, en dat zij van ambtswege zullen benoemd worden door waar de bevoegde overheid nalaat het te doen ?

Het wetsontwerp mag deze verplichting niet medebrengen, waaraan de strengheid niet beantwoordt aan het gematigd doel van het voorstel, en nog minder aan de belofte, die aan de gemeenten de zorg wil over laten hun medisch schooltoezicht in te richten zonder ze tot nieuwe uitgaven te verplichten.

Een groot getal gemeenten kunnen zich niet aansluiten bij de gedachte welke door vele voorstanders van het medisch schooltoezicht wordt gekoesterd, namelijk dat dit toezicht niet volledig kan zijn zonder de medewerking van verpleegsters. Wij zijn van gevoelen dat zoowel in het eerste soort toezicht als in het tweede soort, de medewerking van deze trouwens zeer verdienstelijke personen volkomen overbodig kan zijn.

Wat er ook van zij, de gemeentebesturen zijn best geplaatst om daarover te oordeelen ; en het zou onaannemelijk zijn hun een dienst op te leggen, waarvan de noodzakelijkheid niet bewezen is.

§ *c)* Het hygiëne-toezicht van den Staat zal het medischschooltoezicht leiden en contrôleeren. Dat kan niet dan voordeelig zijn, ten minste zoo dat toezicht zijne tusschenkomst uitsluitend bij het technisch gebied beperkt, met inachtneming van het spreekwoord dat zegt : Men bederft vaak wat goed is door het beter te willen maken.

§ *d)* De kosteloze pokinenting welke in tal van gemeenten achterwege blijft, sedert de pokziekten zoo ver tot het verleden behooren dat de hedendaagsche menschen ze niet meer schijnen te vreezen, zal opnieuw haren weldoenden invloed kunnen doen gelden, dank zij de verplichting door het ontwerp aan de kinderen opgelegd, bij hunne intrede in de school een medisch certificaat van pokinenting voor te leggen, en zich nogmaals te doen inenten tijdens het eerste jaar van hunne lagere studiën.

§ *g)* De wetten en reglementen die regelen : *a)* de pensioenen van de leeraars en onderwijzers der gemeente alsmede die van hunne weduwen en weezen ;

b) De beschikbaarstelling van dit personeel om gezondheidsredenen is toepasselijk op de geneesheeren-opzieners en schoolverpleegsters van de gemeenten die zich uitsluitend wijden aan hunne officiële taak

Vous pensons que les médecins-inspecteurs et les infirmières des écoles adoptées et adoptables, lorsqu'ils aussi se consacrent exclusivement à leurs fonctions, doivent bénéficier des mêmes avantages.

Fournissant la même besogne, la caisse communale leur verse la même rétribution mensuelle, qu'à leurs collègues des écoles officielles.

Si dorénavant ceux-ci seront compris, parmi les membres du personnel administratif, au même titre que les inspecteurs pédagogiques communaux et les gens de service, des établissements dont ils assurent l'inspection médicale, il serait injuste de ne pas placer, les agents de l'inspection médicale, des écoles adoptées et adoptables sur le même pied, au point de vue pension et mise en disponibilité.

Aussi proposons-nous, à cette fin, un amendement au § 9 moyennant lequel nous pouvons conclure à l'adoption du projet, qui, comme le dit son Exposé des motifs, ne contient que des dispositions générales.

Abandonnant au Pouvoir exécutif le soin de pourvoir aux mesures d'application de la réforme proposée, votre section centrale escompte, qu'elles seront exactement proportionnées au but qu'on poursuit, sans le dépasser; et sans heurter le sens de modération, qui n'est pas le moindre mérite de nos édiles, les plus attachés à leur mission.

Le Rapporteur,
J. ROMBAUTS.

Le Président,
EM. TIBBAUT.

Amendement proposé par la section centrale.

Rédiger le paragraphe G comme suit :

G. — Les lois et règlements qui régissent :

a) Les pensions des professeurs et instituteurs communaux, et celles de leurs veuves et orphelins;

b) La mise en disponibilité de ces agents pour motifs de santé, sont applicables aux médecins-inspecteurs et infirmières scolaires des écoles communales, et aux médecins-inspecteurs et infirmières scolaires des écoles adoptées et adoptables, qui se consacrent exclusivement à leurs fonctions.

Toutefois, les personnes ayant atteint l'âge de 44 ans, ne sont pas admises à l'affiliation à la Caisse des Veuves et Orphelins, à moins qu'elles n'y aient déjà contribué antérieurement.

Wij denken dat de geneesheeren-opziemers en de verpleegsters der aangenomen en aanneembare scholen, wanneer zij zich ook uitsluitend bezighouden met hun ambt, dezelfde rechten moeten bekomen.

Aangezien zij hetzelfde werk verrichten, betaalt de gemeentekas hun dezelfde maandelijksche bezoldiging als aan hunne collega's van de officiële scholen.

Zoo deze laatste voortaan bij de leden van het bestuurspersoneel gerangschikt worden, evenals de pedagogische opziemers der gemeente en de dienstboden van de inrichtingen die aan hun medisch toezicht onderworpen zijn, dan zou het onrechtvaardig zijn de leden van het medisch toezicht in de aangenomen en aanneembare scholen, niet op denzelfden voet te plaatsen, wat betreft het pensioen en de beschikbaarstelling.

Derhalve stellen wij te dien einde voor, in alinea 2 van § 9 eene wijziging te brengen mits aanneming waarvan wij kunnen besluiten tot de aanneming van het ontwerp dat, zooals de Memorie van Toelichting zegt, slechts algemeene bepalingen beval.

Uwe middenafdeeling laat aan de Uitvoerende Macht de zorg over, de toepassingsmaatregelen van de voorgestelde hervorming te treffen met de hoop dat zij in juiste verhouding zullen worden gebracht tot het nagestreefde doel, zonder dit doel voorbij te streven en zonder aansluit te geven aan den bezadigden geest welke niet de geringste verdienste is van onze meest verkleefde openbare bestuurders.

De Verslaggever,
J. ROMBAUTS.

De Voorzitter,
EM. TIBBAUT.

Amendement door de middenafdeeling voorgesteld.

Paragraaf G doen luiden als volgt :

G. — De wetten en reglementen op :

a) De pensioenen der gemeentelijke leeraren en onderwijzers en die van hun weduwen en weezen;

b) De beschikbaarstelling van bedoelde leerkrachten wegens ziekte, zijn toepasselijk op de medische opziemers en op de schoolverpleegsters der gemeentescholen, alsmede op de geneesheeren-opziemers en schoolverpleegsters der aangenomen en aanneembare scholen, die zich uitsluitend aan hun functie wijden.

De personen echter die den leeftijd van 44 jaar hebben bereikt, kunnen hun aansluiting bij de Kas voor Weduwen en Weezen niet bekomen, tenzij zij vroeger reeds aangesloten waren.